

ANALIZA MATEMATYCZNA 2

LISTA ZADAŃ NR 4 CAŁKI WIELOKROTNE

Rozgrzewka

- Narysuj w wybranym programie komputerowym wykresy funkcji z ćwiczeń 1, 2.
Np. w Maximie. Albo — dla leniwych — tu. Albo — dla jeszcze leniwszych — tu, tu i tu.
- Oblicz (poprzez zamianę na całkę iterowaną) całkę podwójną $\iint_D x dx dy$, gdzie D jest trójkątem ograniczonym prostymi $x = 0$, $x = y$, $y = 1$. Sprawdź, czy wynikiem jest $\frac{1}{3}$ niezależnie od tego, w jakiej kolejności wykonuje się całkowanie.
- Wyznacz współrzędne środka ciężkości jednorodnego trapezu ograniczonego prostymi $x = 0$, $y = 0$, $y = 1$, $x + y = 2$.

Ćwiczenia

- Udowodnij, że funkcja $u : \mathbf{R} \times \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$ dana wzorem

$$u(x, y) = \frac{xy^2}{x^2 + y^4} \quad \text{gdy } x \neq 0 \text{ lub } y \neq 0,$$
$$u(0, 0) = 0$$

jest ciągła wzdłuż każdej prostej na płaszczyźnie (tzn. dla wszystkich $a, b, c, d \in \mathbf{R}$ ciągła jest funkcja jednej zmiennej $t \mapsto u(at + b, ct + d)$), ale nie jest funkcją ciągłą.

- Sprawdź, czy podane funkcje można rozszerzyć do funkcji ciągłych na $\mathbf{R} \times \mathbf{R}$:

$$f(x, y) = \frac{x^2 - y^2}{x^2 + y^2}, \quad g(x, y) = \frac{x^3 - y^3}{x^2 + y^2}.$$

- Założmy, że f jest ciągła na $[a, b]$. Zauważ, że całka podwójna $\iint_{[a,b] \times [a,b]} (f(x) - f(y))^2 dx dy$ jest nieujemna. Wykorzystaj ten fakt do udowodnienia, że

$$\left(\frac{1}{b-a} \int_a^b f(x) dx \right)^2 \leq \frac{1}{b-a} \int_a^b (f(x))^2 dx.$$

Uwaga: Inny dowód wykorzystuje nierówność Schwarz dla całek: $\left(\int_a^b f(x)g(x) dx \right)^2 \leq \left(\int_a^b (f(x))^2 dx \right) \left(\int_a^b (g(x))^2 dx \right)$.

- Udowodnij twierdzenie o wartości średniej dla całki podwójnej: jeśli $f(x, y)$ jest ciągła na obszarze D , to istnieje punkt $(\xi, \eta) \in D$ taki, że

$$\iint_D f(x, y) dx dy = |D| f(\xi, \eta).$$

- Zmień kolejność całkowania w podanych całkach iterowanych:

$$\int_0^1 \left(\int_{x^2}^{\sqrt{x}} f(x, y) dy \right) dx, \quad \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} \left(\int_{|\sin \vartheta|}^{1+\cos \vartheta} f(r, \vartheta) dr \right) d\vartheta.$$

Uwaga: W drugiej całce wygodnie jest odpowiedź zapisać w postaci $\int_0^1(\dots) + \int_1^2(\dots)$.

- Wyznacz pole powierzchni, masę oraz współrzędne środka ciężkości trójkątnej płytki zawartej między prostymi $x = 0$, $y = 0$ oraz $x + y = 1$, której funkcja gęstości dana jest wzorem $\rho(x, y) = xy$.
- Wyznacz współrzędne środka ciężkości jednorodnej płytki o kształcie ćwierćkola, tj. zbioru $D = \{(x, y) : x^2 + y^2 \leq 1, x \geq 0, y \geq 0\}$.